

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sk/8/2018
Identifikačné číslo spisu: 5018200109
Dátum vydania rozhodnutia: 20.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5018200109.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobcu): Q. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX/X, XXX XX L. U. G., proti žalovanej : Sociálna poisťovňa ústredie, Bratislava, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.01.2018, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 25Sa/10/2018 zo dňa 7. júna 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Sťažovateľovi náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Rozhodnutím uvedeným v záhlaví tohto rozsudku žalovaná podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení účinnom pre prejednávajúcu právnu vec (ďalej len „zák. č. 461/2003“) Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne zamietol odvolanie sťažovateľa a v celom rozsahu a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 4. septembra 2017 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým podľa § 70 a 71 zák. č. 461/2003 Z.z. bola žiadosť sťažovateľa o invalidný dôchodok z 18.8.2017 zamietnutá.

2. Vo včas podanej správnej žalobe v sociálnych veciach podľa § 199 a nasl. zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“) sťažovateľ namietal, že rozhodnutia žalovanej nie sú vydané na základe skutočného stavu, pretože neboli zabezpečené všetky podklady potrebné pre takéto rozhodnutie. So svojou diagnózou bol PN 1,5 roka, je SZČO, stará sa o maloleté dieťa - syna. Momentálne nemá žiaden príjem, je skeptický a depresívny. Nemôže vykonávať činnosť a nemá príjem. Myslí si, že mali byť nariadené kontrolné vyšetrenia a keďže sa to nestalo, rozhodnutia boli vydané bez náležitého zistenia skutkového stavu (jeho zdravotného stavu).

3. Krajský súd v konaní podľa § 199 S.s.p. sa zameril na posúdenie, či žalovaná správne vyhodnotila lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu žalobcu a či žalobcovi vznikol nárok na invalidný dôchodok a následne dospel k záveru o nedôvodnosti podanej správnej žaloby.

4. Podľa názoru krajského súdu žalobca v žiadnom podaní neuviedol konkrétne dôvody alebo námietky, ktoré by spochybňovali závery posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Čadca zo dňa 18. augusta 2017 a posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Žiline zo dňa 11. januára 2018, ktoré spĺňajú požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a vysporiadávajú sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a možno ich tak považovať za rozhodujúce dôkazy pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Žalobca nepreukázal, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jeho schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo väčšej miere ako bolo stanovené posudkovými lekármi sociálneho poistenia. Vzhľadom na to, že posudzovanie zdravotného stavu je odbornou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Posudkoví lekári zhodne dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím žalobcu sú degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách. Iné zdravotné postihnutie zistené neboli. Žalobca ani v konaní o jeho žalobe nepreukázal také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali doplnenie dokazovania za účelom posúdenia týchto skutočností, či odstránenia rozporov pretože súd v zásade preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia žalovanej, teda ku dňu 4. septembra 2017.

5. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť obsahovo zhodnú s dôvodmi podanej žaloby, v ktorej namietal, že rozhodnutia žalovanej nie sú vydané na základe skutočného stavu, pretože neboli zabezpečené všetky podklady potrebné pre takéto rozhodnutie a predpokladal, že bude vyzvaný na doplnenie takýchto dôkazov.

6. Poukázal na to, že dňa 11.5.2018, 8.6.2018 a 9.7.2018 bol na vyšetrení u MUDr. N. H. ktorá mu stanovila diagnózu: úzkostne-depresívna porucha dif dg atypická depresívna porucha a v čase prebiehajúceho súdneho konania bol od 21.5. do 24.5.2018 hospitalizovaný na klinike pneumológie a ftizeológie Univerzitnej nemocnice Martin a bola mu stanovená diagnóza G47.31 Syndróm spánkového apnoe/hypopnoe obštrukčného typu ťažkého stupňa AHI 51,6/hTST (s početným zastúpením aj centrálnych apnoe), Arteriálna hypertenzia IWHO, Demyelinizačný charakter lezie n opticus susp. Dľa VEP- v sledovaní, Stav po prekonaní boreliózy.

7. Od rozhodnutia žalovaného a rozhodnutia krajského súdu teda absolvoval ďalšie vyšetrenia a podľa výsledkov vyšetrenia zistil, že mu boli stanovené ďalšie diagnózy. Jeho zdravotný stav sa nezmenil k lepšiemu, práve naopak. K fyzickému ochoreniu, ktoré mu bolo zistené sa pridružili ochorenia psychické a je presvedčený o tom, že miera poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť prekročila 40 % , ktorá je potrebná pre priznanie invalidného dôchodku a táto je podľa jeho názoru viac ako 50%. Vzhľadom na to navrhol zrušiť rozsudok Krajského súdu v Žiline a následne rozhodnutie žalovaného, vec vrátiť na nové konanie a priznať mu trovy konania.

8. Žalovaná vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 23.7.2018 uviedla, že posudkoví lekári sociálneho poistenia, vykonávajúci lekársku posudkovú činnosť pri výkone dôchodkového poistenia v súlade s § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z., náležite, objektívne a nestranne zistili a posúdili zdravotný stav žalobcu a to na základe vlastného vyšetrenia žalobcu, z doloženej zdravotnej dokumentácie, ako aj z lekárskejších správ a záverov odborných lekárov. Zdravotný stav žalobcu bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia pobočka Čadca dňa 18. augusta 2017 a dňa 18. októbra 2017 a posudkovým lekárom sociálneho poistenia ústredie so sídlom Žiline dňa 11. januára 2018, z čoho je evidentné, že tvrdenia žalobcu, o tom že neboli nariadené kontrolné vyšetrenia a že rozhodnutia boli vydané bez náležitého zistenia skutkového stavu - jeho zdravotného stavu je potrebné považovať za zavádzajúce a nepravdivé. Postup žalovanej pri posúdení nároku žalobcu na invalidný dôchodok bol správny a dôvody napadnutých rozhodnutí majú podklad v zákonných ustanoveniach, na základe ktorých bolo rozhodnuté o uplatnenom nároku žalobcu. V čase posudzovania posudkoví lekári

sociálneho poistenia zhodnotili zdravotný stav žalobcu na základe vtedy dostupných a žalobcom predložených lekárskeho správ a nálezov a zhoršenie zdravotného stavu môže žalobca riešiť opakovaným podaním žiadosti o invalidný dôchodok. Navrhla, aby kasačný súd zamietol kasačnú sťažnosť a nepriznal náhradu trov sťažovateľovi.

9. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) s prihladením na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 203 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná, preto ju zamietol (§ 461 S.s.p.).

10. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 20. augusta 2019 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. poistenc je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov.

11. V konaní o preskúmanie rozhodnutí žalovaného o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona o sociálnom poistení) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

12. Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení).

13. Podľa názoru kasačného súdu v konaní neboli objektívne pochybnosti o skutkovom stave tak, ako ho zistil krajský súd a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu. Podkladom pre prvostupňové rozhodnutie bol posudok posudkovej lekárky sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočka Čadca zo dňa 18. augusta 2017, podľa ktorého príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu u 52-ročného účastníka konania pracujúceho ako robotník, je chronické obmedzenie hybnosti chrbtice na podklade degeneratívnych zmien, v oblasti krčnej a driekovej časti. Posledný rok dlhodobu práceneschopný, sérologicky potvrdená pozitivita protilátok pri borelióze, opakovane preliečovaný ATB. Je v liečbe neurológa pre chrbticové ťažkosti od roku 2016, mal vykonané MR vyšetrenie chrbtice v 2/2017 s nálezom počínajúceho vyklenutia medzistavcovej platničky v segmente L3/4 a L5/S1, bez útlaku na koreň a krčného úseku v 11/2016, kde v segmentoch C5/6 a C6/7 mierne protrúzie medzistavcových platničiek s miernym útlakom miechového vaku s príľahlých koreňov. Funkčne je prítomná ťažšia statodynamická porucha s prejavmi chronického iritačného koreňového syndrómu L5 vpravo. Pri neurologickom vyšetrení sú šľachovo okosticové reflexy na horných a dolných končatinách obojstranne výbavné, napínacie manévry v norme. Opakovaná rehabilitačná liečba, obstreky koreňa v rámci ozonoterapie, len s parciálnym efektom, neurochirurg doporučuje konzervatívny postup, podľa vyjadrenia rehabilitačného lekára nie je vyjadrená koreňová symptomatológia z krčnej oblasti, je prítomné mierne obmedzenie hybnosti. Pri vlastnom vyšetrení je hybnosť chrbtice v driekovej oblasti redukovaná, svalstvo končatín je eutrofické, bez stanového rozdielu, nie je motorický deficit na periférii. Vzhľadom na neprítomnosť zánikovej symptomatológie je ochorenie zaradené do písmena b) danej položky a

vzhľadom na viacsegmentálne postihnutie a podávanú liečbu je miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je na hornej hranici rozmedzia, t.j. 35 %. Pre trvanie kranialgie a parestézie horných končatín realizované vyšetrenie evokovaných potenciálov v 5/2017, kde pri stimulácii je prítomná obojstranná lézia zrakovej dráhy, kontrolné vyšetrenie v 6/2017 bez zmeny, eventuálne sa jedná o variant normy, doporučené kontrolné vyšetrenie s časovým odstupom. Vykonané tiež vyšetrenie SSEP stredového nervu v norme. Aktuálne dané nálezy nemožno hodnotiť ako posudkovo významné. Artróza záprstných kostí na nohách po opakovanej RTG terapii bez funkčného obmedzenia je posudkovo nevýznamná. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudková lekárka stanovila degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách - kapitola XV., oddiel E, položka 3, písm. b), pričom mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovila na 35 % z rozmedzia 20 - 35 %.

14. Po podaní odvolania, potom čo pôvodný posudkový lekár zotrval na svojich záveroch, následne posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredia pracovisko Žilina po vlastnom vyšetrení a posúdení predloženej zdravotnej dokumentácie so všetkými odbornými nálezmi /špecifikovanými v posudku/ v posudku z 11. januára 2018 konštatoval, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím sú naďalej degeneratívne zmeny na chrbtici, hlavne v krčnej a driekovej oblasti, s prejavmi koreňového dráždenia koreňa L5 vpravo, s intermitentným nálezom, t.č. pri vlastnom vyšetrení bez jednoznačných poškodení miešnych koreňov. Vzhľadom k postihnutiu viacerých úsekov chrbtice, bez trvalého koreňového dráždenia, bez svalových hypotónii či hypotrofií, s poruchou statodynamiky mierneho stupňa hodnotíme mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na hornej hranici rozpätia, t.j. 35 %. Ostatné ochorenia uvedené v diagnostických záveroch pri osobitnom hodnotení svojou mierou neprevyšujú rozhodujúce zdravotné postihnutie, pri hodnotení vzájomných súvislostí nemajú vplyv na schopnosť zárobkovej činnosti, preto mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nezvyšujeme. Stav po Lymsej borelióze, suspektná perzistencia protilátok IgM, serologické titry s poklesom. Z infekčného hľadiska bez liečby, klinicky bez známk chronickej boreliózy. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie stanovil degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách so zaradením do kapitoly XV., oddiel E, položka 3, písm. b/ a teda dospel teda k rovnakému záveru o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 %..

15. Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o aké dôkazné prostriedky žalovaný oprel svoje rozhodnutie a kasačný súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že žalovaný riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v správne zistený skutkový stav, z ktorého následne vychádzal pri svojom rozhodovaní. Ani kasačný súd nezistil v rozsahu podanej kasačnej sťažnosti také pochybenia preskúmaného rozhodnutia resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jeho právnym záverom, považoval tento jeho názor kasačný súd za správny. Krajský súd svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil a dostatočne obsažným spôsobom zaujal stanovisko k námietkam sťažovateľa (žalobcu) uvedeným v žalobe.

16. Sťažovateľ nespochybnil, že všetky ním v správnom konaní predložené aktuálne lekárske správy (obsažne špecifikované v samotných posudkoch ako aj rozhodnutí krajského súdu) boli zohľadnené posudkovými lekármi a tieto ani podľa názoru kasačného súdu nepredstavujú dôkazy, ktoré by nasvedčovali existencii skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u neho, ako bol v čase rozhodovania žalovanej ustálený (na čo správne poukázal krajský súd odkazom na § 135 ods. 1 SSP - body 11., 12. a 18. odôvodnenia rozsudku) alebo by inak prijatý záver spochybňovali. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ v čase posudzovania jeho zdravotného stavu pred posudkovým lekárom /18.8.2017 a 11.1.2018/ v zmysle poučenia opakovane nespochybnil že predložil všetky odborné lekárske nálezy a iné lekárske správy nemá. Nepreukázali sa pochybnosti o tom, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov vo svojich záveroch a preto námietky sťažovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Nebol preto v tomto štádiu konania daný dôvod na

ďalšie dokazovanie.

17. Takéto dôvody nepredstavovali ani s kasačnou sťažnosťou predložené kópie nálezov zo zmiených odborných vyšetrení z 11.5.2018, 8.6.2018 a 9.7.2018 a prepúšťacích správ z 24.5 a 2.7.2018 vzťahujúce sa nepochybne k aktuálnemu zdravotnému stavu sťažovateľa v čase ich vypracovania a preto objektívne nevyvolávajú pochybnosti o dostatočnom zistení skutkového stavu v čase skúmania jeho zdravotného stavu predchádzajúcim vydaním preskúmaného rozhodnutia. Preto ani takto „stanovené ďalšie diagnózy" a „pridružené psychické ochorenie" nespochybňujú stav jeho zdravia v čase jeho skúmania v konaní o jeho žiadosti (18.8.2017) o priznanie invalidného dôchodku (dôchodok žiadal priznať od 10.2.2017) a vydania rozhodnutia (4.9.2017), ale ako správne poznamenal krajský súd prípadné zhoršenie zdravotného stavu umožňuje požiadať o invalidný dôchodok opätovne (v tejto súvislosti neušlo pozornosti kasačného súdu, že sťažovateľovi bol rozhodnutím z 21.1.2019 priznaný v zmysle § 70 ods. 1, § 82 a § 293dx zák. č. 461/2003 Z.z. od 14. novembra 2018 invalidný dôchodok, ktorého suma bola následne rozhodnutím zo 4.4.2019 zvýšená na 175 € mesačne).

18. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd neporušil zákon, keď správnu žalobu zamietol, kasačná sťažnosť teda nie je dôvodná a preto ju v súlade s ust. § 461 S.s.p zamietol.

19. O trovách konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ktorý bola v konaní neúspešný nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.